

BOEK BESPREKING

Replantatie en transplantatie van tanden. Academisch Proefschrift ter verkrijging van den graad van Doctor in de Geneeskunde aan de Universiteit te Amsterdam, door E I k a n S a n d e r s.

De in de tandheelkunde als klassiek te bestempelen onderzoekingen van *Scherff* op het gebied der re- en transplantatie der tanden, gebaseerd op experimenten, verricht op een groot aantal proefdieren, dateeren uit het einde der vorige eeuw. De kort nadien verschenen publicaties over resultaten van experimenten op dit terrein (*Weil, Römer*) bevestigden slechts de uitkomsten van *Scherff*, o.a. dat de uitslag van een replantatie voornamelijk afhangt van wat er van het periodontium van de tand is achtergebleven en van den aard (leeftijd, gezondheid) van den ontvanger.

De groote belangstelling voor de microscopische anatomie en pathologie der tanden en der parodontale weefsels, die na 1920 zeer snel groeide, kon toch maar enkelen tot een hernieuwd experimenteel onderzoek brengen omtrent de re- en transplantatie van tanden. Het is dan ook te begrijpen, dat, na zich in de school van *Gottlieb* vertrouwd te hebben gemaakt met de tegenwoordige opvattingen omtrent den bouw en het gedrag der parodontale weefsels, waartoe immers *Gottlieb* en de zijnen zooveel mogelijk hebben bijgedragen, *Sanders* voor een dissertatie het onderwerp der replantatie koos om, op nieuw bewerkt materiaal, een eigen meening te kunnen fundeeren en de door vroegere onderzoekers medegedeelde resultaten te kunnen toetsen.

Niet minder dan veertien tanden werden bij zes proefdieren gereplanteerd of getransplanteerd en na verloop van onderling verschillende tijden microscopische praeparaten verwerkt. Van dit materiaal wordt in het hoofdstuk: *Beschrijving der praeparaten*, den lezer een duidelijk beeld gegeven, terwijl een groot aantal uitstekende microfotografiën het geschrevene verduidelijkt. De inleiding geeft op overzichtelijke wijze weer hetgeen tot nu toe op dit terrein bekend was.

In de afdeling: *Beschouwing naar aanleiding der beschreven praeparaten*, worden de resultaten der experimenten vergeleken met die der vroegere onderzoekers, terwijl tenslotte in een groot aantal conclusies het uiteindelijke resultaat van het onderzoek wordt vastgelegd.

Al heeft dit onderzoek voor de praktijk der replantatie geen nieuwe gezichtspunten opgeleverd, onze kennis omtrent het proces der resorbtie der gereplanteerde tanden is er door vermeerderd. De opvattingen van *Neuwirth*, waarvan wel de voornaamste is, dat de resorbtie direct afhankelijk is van de omgeving, waarin de gereplanteerde tand terecht komt, worden weerlegd. Het vermogen om geresorbeerd te worden, moet daarentegen in de eerste plaats gezocht worden in de kwaliteit van de tandoppervlakte zelf.

Volledigheidshalve zij nog vermeld, dat een aantal stellingen, waarbij ook eenige op tandheelkundig gebied, het proefschrift vergezellen.

S. F. GÖTTLICH.